

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

Trigesima sexta causa. Ultima de raptis tractabit causa puellis. Duæ quæstiones trigesimæ sextæ causæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62953](#)

Generatio a quatuor Theodofisum, quem Eugenius antecessor ejus Presbyteri honore privaverat, ecclesiæ significavit Episcopum. Leontius, dum effigi Signum conferavit Episcopum. Leontius, dum effigi Presbyteri, depositus fuit: sed postea in Antiochia Patriarcha fuit. Mitemum b Episcopum a Felice Papa damnatum Gelasius succellor ejus & communioni reddidit, & ecclias restringit sive.

Hoc admodum ordinamentum mutato habentur supra dist. i.e. Iacobus Gryphianus, & Mosenus Episcopum. Et caput hoc in sequente Ecclesia exemplaribus punitus ante cap. grave, fine anno 700.

C. IX.

Sicut ergo pontificis Romani fides in melius commutari voleat, sic sequentes Ecclesias sententia, cum per subventionem data cognoscere, rationabiliter retroverti posset.

QUESTIO X.

Dicitur vero, quæ ad secundas nuptias transit, utrum in eum affinitate confangunetur prioris viri remanescat, quæ non sunt nisi in matrimonio, sed in consanguinitate, prius quam ipsa postea, maritus queratur.

C. L. q. Affinitas in superficie non deletur
De his fratribus Gregorius Papa Venero Caralio
et Episcopo.

Flaminianus et vestris studiis sagacitatem, frater amans, quæ debet, refero gratias. Quoniam quæfisi, quædilecta, jucundum me reddidisti. Vnde placide ad sequitur respondens. Sedem Apostolicam confulere, decollare, si mulier copula nuptiali extraneo viro conjugata, copulatio ejus pertinet, si ex defuncto cognato maneat, vel si in altero viro cognationis vocabula dissolvantur, vel si sibi sibiles possint legitima ad prioris vii cognationis transire copulam. Est enim verbum Domini validum, & forte, est durabile, est immutabile, est perferibile, non momentaneum, non transitorium.

Ait enim per ipsa veritas, quæ Deus est, & verbum Dei, [Columba & terra transibunt, verba autem mea non transibunt.] Antequam Deus in carne inter homines apparet, non inveniuntur dicit Adam: [Quoniam obrem & relinquentem patrem suum, & matrem, & adhuc erit uxori sua & erunt duo in carne una,] cui non contradixit Dominus. Deinde conuenienter oritur de terra in terram, & visibilis in humanum apparere, interrogatus est, si licet eum electi homini uxorem relinquere. Quod prohibens, sicut venit nisi sibi fornacio excluderet matrem copulam. Vnde procul flatim in medium cendem ipsam sententiam, quam ante facula manens cum Patre verbum disseruerat. Ad ipse confirmans, quod ipse homo primus protulit. Quoniam obrem relinquet homo patrem suum, & matrem, & adhuc erit uxori sua, & erunt duo in carne una. Sicut caro fuisse quonodo potest aliquis eum propositum pertinere uni, nisi pertineat alteri? Hoc unum potest fieri, credendum est. Porro b uno definito, in respectu affinitatis non deletur: nec alia copula tangit affinitatem prioris copula solvere potest. Sed tunc alietus coniunctionis sibiles placet ad affinitatis prioris vii transire consilium: pro eo, quod verbum Domini validum est, & forte: &c. ut iniquens dixit Propterea i [Quoniam ipse dixit, & facta sunt, ipe mandat, & creata sunt: statut ea in æternum, &

^a Iacobus Gryphianus, Buc. I. c. 223. Ivo in prefatione c. 32. b Supradict. 30. c. 13. c Huic de B. I. c. 22. Sem. 4. diff. 4. Poly. I. c. 13. Anfl. I. c. 53. Ivo p. 22. Sem. 2. 2. d Luc. 22. e Genes. 2. f. al. in. 1. g. Mathe. 14. h al. Nam. i. Ezeie. 40. k. al. f. l. Ezeie. 44.

CAUSA XXXVI.

Filius cuiusdam ignorantis patre quidam munieribus dilexit, & ad convivium invitatav: finito convivio, juventina virginem oppresit. Quo comperto a parentibus iuventadis pueras, ac more nubentes à parentibus datatur, & publicè in uxorem ducuntur.

¹ Quaratur primo, an ille rapram admiserit,

² Secundò an rapta raptori mero posset, patre affonsum praefante.

^a Sent. 4. diff. 41.

OO A

QUESTIO I.

Quid autem illeraptus admisit, mulierum auctoritate probatur.

C. I. q. Quid sit raptus.

Ait enim Iudorū lib. 3. Etymol. c. 26.

Raptus a quoque illicitus cotius à corrumpendo est

dicitur; unde qui b raptu potitur, rupro fruatur.

Ivo habet fere ut Gratianus hic. & suprà 27. q. 2. c. raptus: nec

enim aliter Pantomia. In codice Iudori imprece sic legitur.

Stuprum raptus propriè et illicitus cotius, à corrumpendo dicitur. Unde Virgilus, raptu potitur, id est, rupro

fruatur.

C. II. q. Vbi raptus admittitur.

Vnde Gelafius Papa.

L Ex e illa pratoritorum Principium ibi raptum dixit

commissum esse, ubi puella, de cuius ante nuptias ni-

hil auctum fuerit, videatur abducta.

Cum ergo has illicite cotius si corrupta, cum ita sit abducta, id

est, ad donum patria dicta, quod de eius nuptiis nibil ante nuptias

fruerit, raptum appellandam negat non potest. Sed non enim illi-

citus cotius, nec iugulbet illicite deforicatorius raptus appellatur.

A lilia enim est fornicatio, alii ruprum, alii adulterium, alii

incepsus, alii raptus. Fornicatio autem, licet videatur esse genito

eiusmodi illicite cotius, qui fit extra uxorem legítimam, tamen spé-

cialiter intelligitur in iusta viduarum, vel meretricium, vel concubinariis.

Ruprum autem propriè virginum est illicite deforitudo: quando uideatur non precedente conjugale passione utriusq[ue] voluntate virgo corrumpitur, patre iniurians ad animam statim post co-

gnitionem non reveretur. Adulterium vero est alieni tori via-

latio. Unde adulterium dicitur, quasi ad alterius uorum acef-

lio. Incensus est confusio nam, vel affinitas abusus. Unde

inefficiuntur decurri, qui consanguinei & affinitib[us] abusuror. Ra-

ptus admittitur, cum puella violenter a domo patria abducatur, ut

corrupta in uxorem habeatur, frater p[ro]summatio, fratre parenti-

bus tantu[m] frater, fratre utriq[ue] vi illata confiteri: hic morte inuidatur.

Sed si ad ecclesiastum cum raptu configerit, privilegio eccl[esi]astico morte

impunitus promiscitur.

C. III. q. Si raptor cum rapta ad ecclesiam con-

figerit, quid fieri debeat.

Unde in Aurelianensi concilio I.

c. 4. legitur.

D Ex a raptoribus autem id constitutendum esse cen-

suum, ut si ad ecclesiam raptor cum rapta configerit,

statiu[m] liberetur de potestate raptoris, & raptor mortis,

vel pecuniam impunitam conceperit, aut ad e servendum

subjectus sit, aut redimendi se liberat habeat castigatio. Si vero,

qui raptor, patrem habere confiterit, & puella

raptori confedererit, potestu[m] patris excusari reddatur, &

raptor patris superioris conditionis satisfactione teneat

obnoxios.

Ex hac auctoritate loquet, quod diligenter vi inferiori parenti-

bus, & non p[ro]le, cum dicimus: [Si puella rapti con-]fes-

[it, & a]liquando utrig[ue] violentiam perferunt, tamen primitur:

[Si raptor cum rapta proficit, & summam ipsam violen-

tiam per se confiterit.] Puella autem, non parentibus, vi infer-

itur, cum voluntate patris patella violenter abducatur, ut eius patru-

consentib[us], cuius copule nonquam consensus adhibuitur.

Hic au-

tem neg[ocia] parentibus, neg[ocia] pa[u]lo: vix intulit violenter, cum

vix illa prolibentibus, neg[ocia] illa reniente, violenter sit abdu-

a. 27. q. 3. raptus. Ico part. 3. c. 26. Pann. 6. c. 11. b. ex Ser-
vio m. 4. Aeneid. c. 27. q. 3. ter illa in cod. Theod. 1. 9. 4. 11. de ra-
ptu virg. ex parte extra de raptu. c. item causa Poly. 1. 6. c. 4. Anselm.
lib. 10. c. 9. Sicut. 4. disti. 4. d. Anselm. 1. 10. c. 59. Burch. lib. 3.
c. 19. Ivo p. 3. c. 108. Pann. 3. c. 6. 72. e. servandi condicione fabi-
cione.] vera letitia.

Ita. Aliud est enim promissiōnibus aliquagam seducit, clausum
infere. Unde quia neutri vni illata probata, ratio in uia
non debet. Sed rapina duplicitate fieri dicitur, res ipsa
rapina; abquando ipsius res uia tentacu[m] mala
expedit. Res ipsa sive rapina, cum violenter dominio cum
in perpetuum tenetur. Ali quando vero nra ipsa expedit
usus uia domino prohibente violenter expedit, illa ergo
admissa quia floruit virginatus puella renente violenter.

QUESTIO II.

N Un queritur, an porrecto ratio rapina reprobatur
res ipsa rapina accipere: quamvis compa-
nitate canonum sanctiora perinde priuile-
gia. C. I. q. Raptori problemum & conuenientem
excommunicare.

Legatur namq[ue] in Concilio Chalcedoni-

si a. 1. Os b, qui raptum mulieres sub nomine fini han-

tandi, aut cooperantes, aut conniventes raptori
crevit sancta synodus, ut si quem clerici sunt, deinde
propriogradus: si vero laici, anathematizemur.

C. II. q. Ob immunitatem facili[us] dicitur
proteguntur viduarum vel virginum.

Item Symmachus Papaa ad Cef-

rium, cap. 3.

Raptori o[ste]rigitur vidularum vel virginum ob immuni-
tatem tanti fatinoris detrahantur: illi vole-
ntius perfringunt, qui facias virgines vel vole-

itas matrimonio sociare tentaverint. Quos per-

fundimisti criminis atrocitate committere impo-

scimus.

C. III. q. De edam.

Item Codicis lib. 1. nn. de Episcopis & cler-
icos. Irenaeus imp.

S I quis non dicam rapti, sed attenerem
suo matrimonii jungendu[m] cauta factissima virgin-

aufus fuit, capitali poena feratur.

C. IV. q. De edam.

Item ex Concilio Cabilen-

D Euellis raptis, ne due deponantur Chilo-
nenfi & concilio statutum est: eos qui raptarum
sunt sub nomine simu[m] habitandi, cooperantes
videntur raptoris, deinceps sancta synodus, ut illi
clericu[m] sunt, decidant proprio gradu; si vero laici,
matrimoniu[m] Quibus verbis datur intelligi, qualem
mali autores damnandi sunt, tam[en] participes
& conniventes tanto anathematizemur, ut non
monicas auctoritate ad conjuga legitima rapta
re vindicare nullatenus possim.

C. V. q. Excommunicatur raptore vidi-

nam, cum sibi facer-
tur.

Item Gregorius Papa II. in Synod. Rom.

S I quis virginem vel viduam, nisi delegante
puerit, vel suratus fuerit in uxorem, cum iustis
anathema.

¶ Factum est hoc caput ex X dy XI. dicitur Gregorius
codice canonum tuorum appellerat.

a. & in 6. Synod. c. 92. Cap. 1. 2. 5. 106. b. P. Ant. 4. 1. 1. 1.
1. 1. c. 40. Burch. 1. 4. 2. 2. 1. 2. 3. 2. 3. 4. 3. 5. c. 3. 5. 6. 1. 2. 3. 4.
d. Siquidam penitentia dicitur, si p[ro]missione mali
terod. 1. 9. tr. 2. 2. 1. 1. In Turon. 2. 1. 2. 1. Capit. 1. 2. 3. 4. 5. 6.
e. 2. 3. In concilio Trojaensem. 3. Burch. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12.
Pann. 1. 2. 3. 5. e. Siquidam eti[am] caput.

e. 11. Ivo p. 8. c. 109. Pann. 1. 2. 3. 4.

c. VI. q. Ecclomunicatio quis viduam vel filiam extra voluntatem parentum rapuit, aut Regis beneficio possit.

Iust. ex concilio Parisiensi I. cap. 6.
Nobilis & neque viduam, neque filiam alterius extra voluntatem parentum aut rapere profumat, aut Regis beneficio alii posselandam. Quod si fecerit, in ecclesia communione remotus, anathematis gladio brenni.

Hoc autoritate evidenter datu intelligi, quod raptor in uso-
rum rapere non valit. Sed raptor & rapta nominis sunt vali-
tatem parentum, non proficiunt. Vix autem cetero parentium flagita-
menta, namna cetera oblectantur.

c. VII.

Unde in quadam c homilia Gregorius

aut. Alius habet, qui culpam mendaci per parentem-
sunt.

Alius ergo premisit auditoribus raptam copulari raptori,
an proposito rapta abducere: donec illi raptor, & illa rapta
proponatur. Ceterum cum illa pars potestati refusa fu-
erit, raptor & rapta parentum egerit, cum voluntas pa-
rentium in unum convertere, non prohibentur ad invocan-
tionem.

c. VIII. q. Quod si legima conjugia, & quod
voluntate patris rapta subre-
potest.

Unde Hieronymus ait.

Tria legitima & conjugia in scripturis leguntur. Pri-
num legitimum conjugium est, virgo casta in virgi-
nina vita data legitimè, & reliqua quæ sequuntur in
predicit. Secundum, virgo f in civitate deprehensa
a iudeo, kill per vim copulata, si voluerit pater eius, do-
litionem inferit, quantum judicaverit pater, & dabit
pater predictus eum. Tertium, filia predicta depre-
hensa non fuerit voluntate patris, trahit eam a predicto
viro & trahit eam alii, & dorabit eam, & legitima erit ei.
Sed quoniam istud dubius praeferitur.

q. III. cap. 1. apud Ieron., & in Panormia sequitur c. ad-
dictio lib. sp. 17. q. 2. ex Hieronymo item catatum.

c. IX. q. Cum voluntate parvorum rapta in
conjugio habere permis-
tur.

Iust. Ambrosius in Apologia David,

cap. 8.

D Unique & g. puella pater illius, qui vim concubini
in nulli defensione perulerit, quinquaginta dracones & argentes accipiet: ipsa autem in conjugio

præsumit.

c. X. q. Tali parentiam raptori vel rapta
licit conjugia concedantur.

Unde ex concilio Meldenii,

cap. 6.

V. cap. 2. c. 2. b. al. damnatione plebitur. c. Homil. 29.
al. homil. d. Verbi scilicet Greg. habentur sive 32. quæst. 1. apud
episcopum. e. Iov. part. 1. cap. 30. Pann. lib. 6. c. 15. 30. q. 5. ali-
o. 6. p. 6. f. ex cap. 22. Deut. g. Deut. 22. h. Distractio-
nem regum. i. tripl. ex 78.

Si autem haec dum eas, quas raperant, cum voluntate parentum sub dispensatione, vel dotacione nominis in conjugium duxerunt b. quando in omnium aures haec fuerit constituta promulgata, ab eorum conjugio separantur, & publice penitentia subigantur: raptæ autem parentibus legaliter refutantur. Peracta vero penitentia publica, si etas & incontinencia exegerit, legitimo, & ex utriusque parti placo conjugio socientur. Nam in his regulam non constitutimus, sed (verbis magis Leonis utatur) quid sit tolerabilis, affirmamus. Quod si unus ex conjugatis obierit, & is, qui potentiam publicam egerit, superflue extiterit, iterare conjugium non profuniat, nisi Episcopus aliquam fore præviderit concedere indulgentiam, ut graviorem possit amorem offendam.

Hac autoritate Meldenii conciliis, non permittimus raptori rapta post parentiam copulari, sed permittimus utriusque post parentiam legitima conjugio copulari, ut raptæ vestigia non raptori, sed ab illis post parentiam induat. Similiter raptor post parentiam non eam, quam rapuit, sed aliam permittimus habere uxorem. Cum enim raptor & rapta parentum fabijus preceptum, si utraque ex raptis audirent illa parentes, frustre circa faciem corporis dicterent. [Quod si unus ex conjugatis obierit, & is, qui publicam parentiam egerit, superflue extiterit, iterare conjugium non profuniat.] Eorum namque quolibet decedente, qui parentiam egit, superflue remanebit. Non ergo hoc auditoris raptor prelatus in conjugium raptam posse accipere. Parvus inventus in Concilio apud Aquilegianos, quod ne etiam voluntate parentum admisimus possimus copulari. Sic enim in praefato concilio legitur.

c. XI. q. Nec etiam voluntate parentum, rapta
vel raptæ possit habere con-
jugem.

P lacuit d uthi, qui rapiunt feminas, vel furantur, aut feducunt, eis nullatenus habent uxores, quavis eis postmodum convenient, aut eas dotaverint, vel nuptialiter cum consensu parentum suorum accepérunt.

Burchardus etiam & Ivo citant caput hoc ex Aquilegianis c. 7.
Habent lib. 7. Capit. cap. 33. & inde referunt in concilio Rhemensi & Trofleianam, cap. 8.

Hac auditoris non prejudgetis auditoriis Hieronymi: maxima cum illa reformacio dicens legem mutatur. Legitimè igitur post parentiam per aliam raptori fieri potest copulare quam rapuit, nisi pater illam raptoris detrahere voluerit. Item Cod. lib. 5. & tit. de nuptiis. [Neque iliam quidam familiis invitatos ad discordandas uxores egi legum disciplina permittit. Legit., scilicet defensas, obseruantur iurius principis, si contra eum raptori non impeditur: ita tamen, ut in contrahendu nuptiis patris tunc consensu accedat.] Item ex ed. leg. 20. [In conjugione filiarum in sacra pietatis patris expectatu arbitrium.] Item D. de rit. nupt. leg. 20. [Consilium non possunt nuptiae, nisi consentiant omnes, id est, qui coenunt, queruntur, in posse sunt.] Item Iohannes lib. 1. tit. de nuptiis. E[st] ligatus autem nuptias inter se civiles Romanae contrahentes, qui secundum præcepta legum corunt: masculi quidam puberes, feminæ vi-
rapientes, siue patres familiæ sunt, siue filii familiæ, dum ratione filii familiæ consenserint habent parentes, quorum in posse sunt. Nam hoc fieri debet: civilis & naturalis ratio perfundat, in tantum ut iussu parentum præ-
dere debent.

a. Burch. l. 9. c. 170. p. 8. c. 170. & 176. Pann. l. 9. c. 16. b. al.
Jumprus habent. c. al. utriusque. d. Burch. l. 9. c. 33. l. 10. p. 8. c. 171.
e. Tit. 4. leg. 12. f. Tit. 10. in prime.

DECRETI SECUNDÆ PARTIS FINIS.